

mand, som om der staaer: at i Reglen skulde Grunde gives; den ærede Landssthingsmand yttrede, at i Reglen, i de fleste Tilfælde, maatte der kunne gives ikke engang een Grund, men der staaer „den Grund“ eller „de Grunde“, altsaa de egentlige væsentlige Kernegrunde, den hele Hovedbetragtning, thi en saadan Sags Afgjørelse kan jo hænge sammen med mangfoldige Spørgsmaal; men det er netop denne Forskiel, om det skal være i mange Tilfælde eller i flere Tilfælde eller i Reglen, eller om det, som Loven vil, skal være i alle Tilfælde, der er af væsentlig Betydning; thi læg vel Mærke til, at, om der end kun er eet af hundrede Tilfælde, hvori Loven bliver et tomt Mundsvær, er det fordærligt at vedtage et saadant Lovforslag, og om der ogsaa ti Gange er en Opinion, der ønsker en saadan Lov, saa maa dog den lovgivende Magt søge at staae imod en sliq Opinion; thi at vedtage en Lov, som i flere Tilfælde ikke kan opfyldes, det er fordærligt; det medfører en Demoralisation, naar Love gives, som ikke kunne overholdes.

Madvig: Ja, hvad jeg vilde udtale, er for en stor Deel allerede udtalt af den høitærede Minister; dog skal jeg endnu tilføie et Par Ord. Det er sagt om denne Lov, at den er bleven væsentligt forbedret, siden den sidst forelaa i Landssthinget; det blev sagt af den ærede Landssthingsmand, der sidder tilhøire for mig (B. Christensen); men jeg er bange for, at under den Forbedringsproces, Lovforslaget har gennemgaaet, er der blevet altfor Lidt tilbage; Forslaget er blevet vadsket saalænge, at der næsten intet Indhold er mere. Det er fremdeles til Forsvar for Loven sagt, at den i det Mindste ikke vil gjøre Skade, men en Lov, der er unyttig, er netop derved altid skadelig; thi det er skadeligt at forsøge Lovenes Antal; forsaavidt man derved forsøger de Regler, som skulle være bekendte, og til hvilke der skal tages Hensyn. Naar man ikke opnaaer et positivt Gode derved, skal man aldrig give en Lov; men denne Lov er ogsaa skadelig i den Retning, som den høitærede Minister anførte; den er skadelig derved, at den, uden at medføre stort Gavn, paalægger Autoriteterne en Arbeidsbyrde; den er skadelig derved, at den

ikke blot i vanskelige Tilfælde, hvor der ofte kan være stor Betænkethed ved at meddele virkelige Grunde, leder til Ungaaelse imellemstunder, men den leder ogsaa til Ungaaelse daglig, fordi en Autoritet, som har mange courante og ubetydelige Ansøgninger at besvare, tildeels endog fra uforstandige Personer, som stadigt gjentage de samme Ansøgninger, vænner sig til letsærdigt at skrive nogle Ord hen, som skulle betyde Grunde og i Virkeligheden ikke ere det, og for en saadan Fare skal man ikke uden væsentlige Grunde udsætte Autoriteterne. Man skal holde over, at Autoriteterne fuldstændigt gjøre deres Pligt, men derfor skal man heller ikke foreskrive dem andre Pligter end saadanne, som man kan vente opfyldte. Man skal heller ikke foreskrive dem Pligter, om hvis Bestaaenhet det er meget vanskeligt at dømme, saa at man ikke er istand til at afgjøre, om vedkommende Autoritet har gjort sin Pligt eller ikke; men det er her just idag blevet antydet, hvor let det skulde være at omgaae Loven ved at give Grunde, som ikke ere det. Jeg troer nu ikke, at Loven er opfyldt, naar man skriver f. Ex. man skønner ikke rettere, end at man ikke kan gaae ind paa en Ansøgning, men jeg maa gaae noget videre. Det er sagt, at der ved ethvert Skøn er visse Momenter, som have bestemt Skønnet; men, uagtet man maa gaae ud derfra, er det dog ganske vist, at det kan være overordentlig vanskeligt at afgjøre, hvorvidt der virkelig er givet Grunde, da der kan være brugt en Omfryvning, som egentlig ikke indeholder Noget, og det vil derfor i overordentlig mange Tilfælde være vanskeligt at afgjøre, om vedkommende Autoritet har opfyldt sin Pligt: at efterkomme Loven, eller ikke. Af disse Grunde anseer jeg Lovforslaget for at være aldeles uhensigtsmæssigt, og jeg skulde for min Deel tilraade Thinget, og ogsaa selv være tilbøielig til at stemme derimod ved første Behandling, naar der ikke var et Hensyn, som afholdt mig derfra. Jeg troer nemlig, at der er Noget, som hedder parlamentarisk Høflighed og Sammelighed, og dertil troer jeg hører, at den ene Deel af den lovgivende Magt tager Hensyn til den anden, at den ene Deel vurderer den anden Deels eller de andre Deles Meninger